

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding Pedagogiek
deeltijd

Hogeschool Utrecht

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding Pedagogiek
deeltijd

Hogeschool Utrecht

CROHO nr. 44113

Hobéon Certificering

Datum

21 december 2017

Auditpanel

De heer drs. Willem G. van Raaijen

De heer prof. dr. Wiel Veugelers

De heer dr. René Brohm

Mevrouw Nilab Azimi

Secretaris

Mevrouw Ellen Andela MA

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	23
6.	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE I	Scoretabel	27
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	29
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	31
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	33

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief juni 2014
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Pedagogiek
registratienummer croho	44113
domein/sector croho	Gedrag en Maatschappij
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Master
graad en titel	Master of Education
aantal studiepunten	90 EC
afstudeerrichtingen	-
locatie	Amersfoort
variant	Deeltijd
joint programme	N.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	11 oktober 2017
contactpersoon opleiding	Leonie Redder, leonie.redder@hu.nl

2. SAMENVATTING

De hbo-masteropleiding Pedagogiek is een praktijkgerichte opleiding met een ecologische visie op de pedagogiek.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding voldoen aan de vereiste basiskwaliteit, omdat de opleiding zich in de uitwerking van de eindkwalificaties gebaseerd heeft op het landelijk profiel en nauw aangesloten is bij het valideren en vaststellen van het nieuwe profiel. De eindkwalificaties voldoen aan de eisen die het werkveld aan afgestudeerden stelt. Daarenboven heeft de opleiding haar profiel op voorbeeldige wijze uitgewerkt. Dit blijkt onder andere uit de consistentie in de relatie tussen docent en student en wat van de student zelf weer wordt gevraagd met betrekking tot gedeeld eigenaarschap van leerprocessen met aandacht voor meerstemmigheid en verschillen daarin. De opleiding heeft een duidelijke eigen kleur door de focus die zij legt op de ecologische pedagogiek. De opleiding sluit goed aan bij de veranderingen in het werkveld en onderhoudt nauwe contacten met het werkveld over de eindkwalificaties van de opleiding. Internationalisering mag nog explicieter gestalte krijgen in de opleiding, maar is al wel aanwezig. Het auditpanel komt op basis van voorgaande tot het oordeel 'goed'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding heeft het onderwijs vormgegeven als samenhangende eenheden van leeruitkomsten waarbinnen de competenties gericht naar voren komen. Het programma is inhoudelijk een dekkende vertaling van de beoogde eindkwalificaties. Het auditpanel begreep van de studenten dat het leren in leerteams en de inrichting van het leerlandschap als positief ervaren wordt. Daarnaast sluit het programma goed aan bij de beroepspraktijk. Het panel trof een goed gekwalificeerd, bevlogen, hecht en betrokken team aan, waarbij studenten de coaches als 'rolmodel' zagen. De kwaliteit van de voorzieningen stelt de studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te halen en het panel was enthousiast over de nieuwe inrichting van het leerlandschap die elke student een individueel pad aanbiedt vanuit een uitgedachte en gedragen visie op levend leren. Het auditpanel vindt dat de internationale component (o.a. literatuur) sterker in het programma terug mag komen. Daarnaast vindt het panel de studiedruk een aandachtspunt. Ondanks de ontwikkelpunten, vindt het panel dat de sterke punten van de opleiding zwaarder wegen. Het panel beoordeelt standaard 2 dan ook als 'goed'.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke wijze. De opleiding hanteert een toetsplan en toetsmatrijzen waaruit blijkt dat zij alle competenties, kennis en vaardigheden toetst. Het panel vond de toetsen van voldoende niveau, al vindt het panel dat de opleiding een grotere diversiteit aan toetsvormen in kan zetten, dan wel integratieve toetsen ontwikkelt die zich richten op het ambacht in ontwikkeling. Verder vraagt het panel uitdrukkelijk aandacht voor het consistent verantwoorden van de beoordelingen van summatieve toetsen. Ook vindt het panel dat de opleiding op onderdelen minder formatieve toetsen in moet zetten; levend leren vraagt een integratieve benadering van de individuele leerweg van de student. Dit vraagt veel van het docententeam, tegelijkertijd laat dit docententeam zien dat het leerlandschap met elkaar gedragen wordt. De borging van het systeem gebeurt consequent en de examencommissie beschikt over voldoende expertise om haar rol te vervullen. Het auditpanel waardeert en ondersteunt de ingezette verbeteracties van de examencommissie en de opleiding.

De positieve punten afwegend tegen de ingezette verbeteracties (diversiteit toetsvormen en/of integraliteit toetsvormen; borging beoordeling summatieve toetsen; relatieve aandeel formatieve toetsen) komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 3.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Uit de bestudeerde eindwerken constateert het panel dat het niveau van de afgestudeerden over de gehele linie beantwoordt aan het niveau dat van een hbo-master mag worden verwacht. Het panel vindt dat o.a. de aansluiting met de beroepspraktijk overtuigend is en dat het ecologische perspectief en de kernwaarden goed zichtbaar zijn in de thematieken van de eindwerken. Het auditpanel heeft een aantal ontwikkelpunten gezien die aandacht vereisen zoals het handelingsgerichte aspect, acteren in de complexe omgeving, bijdragen aan het academisch debat en de internationale component.

Op basis van de eindwerken, de evaluaties en de gesprekken tijdens de audit, heeft het auditpanel geconstateerd dat de afgestudeerden op het gewenste niveau aan de slag kunnen en bijdragen aan een verbeterings- en professionaliseringslag binnen de organisatie waarvoor zij werkzaam zijn.

Het auditpanel vindt dat de realisatie van de eindwerken van de opleiding weliswaar boven het basisniveau uitstijgt, maar komt door de hierboven genoemde ontwikkelpunten waarvan het panel vindt dat die in de afweging van het oordeel zeker mee dienen te wegen, tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

Algemene conclusie:

Het team van zeer gemotiveerde docenten zorgt er, met het sterk op de beroepspraktijk gerichte en goed gefaciliteerde programma, voor dat de studenten zich kunnen ontwikkelen tot ecologische pedagoog. Het panel trof een opleiding aan die haar visie uitdraagt in heel het programma en waar vertegenwoordigers van het werkveld positief over zijn.

Het auditpanel beoordeelt de standaarden 1 met betrekking tot de eindkwalificaties, 2 met betrekking tot de inhoud en de vormgeving van het programma, het personeel en de voorzieningen met een 'goed' en standaard 3 met betrekking tot de toetsing en 4 met betrekking tot het gerealiseerde niveau met een 'voldoende'.

Op grond van bovenstaande oordelen acht het auditpanel – mede gelet op de beslisregels van de NVAO– een algemeen oordeel 'voldoende' op zijn plaats.

Het auditpanel beveelt de opleiding het volgende aan:

- Het auditpanel raadt de opleiding aan de ecologische visie nog sterker in te zetten als profileringsinstrument naar aankomende studenten.
- Het auditpanel raadt de opleiding aan om het pedagogisch handelen nog meer aandacht te geven en dan vooral gericht op de complexiteit van dit handelen.
- Het auditpanel adviseert de opleiding aan de vertaling van internationalisering in Interculturele Pedagogiek verder uit te werken en daarbij ook de diverse internationale perspectieven hierin mee te nemen.

Den Haag, 21 december 2017

Drs. Willem van Raaijen,
voorzitter

Ellen Andela MA,
secretaris

3. INLEIDING

Het voorliggende beoordelingsrapport is de resultante van een zogeheten 'Beperkte Opleidingsbeoordeling' van de hbo-masteropleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht, die op 11 oktober 2017 is uitgevoerd door een auditpanel van onafhankelijke deskundigen (zie bijlage IV voor een toelichting).

Vanaf 1 januari 2015 worden opleidingen in het hoger onderwijs met een vergelijkbare onderwijsinhoud in één (sub)cluster geïnspecteerd. De clusterwijze beoordeling - *ook wel clusterinspectie genoemd* - heeft als doel de scherpte en de vergelijkbaarheid van de oordelen te bevorderen. De hbo-masteropleiding Pedagogiek van bovengenoemde hogeschool valt samen met diverse verwante opleidingen van andere onderwijsinstellingen in het cluster *HBO Master Pedagogiek*. De inspecties van deze opleidingen moeten in de periode voor 1 mei 2018 plaatsvinden. Het auditpanel gebruikte voor de beoordeling het fungerende beoordelingskader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)¹.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel over de betreffende opleiding op de vier NVAO-kwaliteitsstandaarden, respectievelijk 'beoogde eindkwalificaties', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde eindkwalificaties'.

Positionering van de opleiding binnen de onderwijsinstelling

De masteropleiding Pedagogiek vanuit ecologisch perspectief van de Hogeschool Utrecht is voortgekomen uit de Hogere Kader Opleiding Pedagogiek, die eind jaren negentig is ontwikkeld op de Faculteit Educatie (FE). De masteropleiding is één van de drie opleidingen van het Instituut voor Ecologische Pedagogiek (IEP), naast de voltijd bacheloropleiding Pedagogiek en de deeltijd bacheloropleiding Pedagogiek. In het samenspel tussen verschillende externe eisen, doelgroepen en docententeams hebben de drie opleidingen in de loop der tijd ieder een eigen kleur ontwikkeld, maar delen het ecologisch gedachtegoed, de ontwikkellijnen binnen de curricula op het gebied van theoretisch, onderzoekend, verbindend en creatief vermogen en de wens om de studenten op te leiden tot zowel sensitieve als kritische en effectieve pedagogen.

Karakteristiek van de opleiding

In het landelijke opleidingsprofiel van de masteropleidingen Pedagogiek worden onderstaande maatschappelijke ontwikkelingen van grote invloed geacht op het werken binnen het pedagogisch domein:

1. de individualisering en globalisering die onder andere leidt tot enerzijds een toename van persoonlijke keuzemogelijkheden en anderzijds minder maatschappelijk georganiseerde betrokkenheid en dienstverlening,
2. een terugtrekkende overheid. Hierbij valt te denken aan de 'participatiesamenleving' en marktwerking van de zorg en
3. differentiatie in de pedagogische praktijk in gezin, school en vrije tijd. De stijl van opvoeden is de afgelopen jaren veranderd, er zijn nieuwe voorzieningen ontstaan die zowel een publieke taak als een curatieve taak worden toebedeeld.

De pedagogische professional zal zich, om effectief te kunnen functioneren in een doorlopend veranderende context, moeten kenmerken door pro-activiteit, het aansluiten bij wat gevraagd wordt, het anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen (mogelijke toekomstige situaties) en het kunnen slaan van bruggen tussen direct betrokkenen alsmede professionele partners.

¹ Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Beperkte of Uitgebreide opleidingsbeoordeling, Nederlands-Vlaamse Accreditatie organisatie d.d. 19 december 2014.

Aansluitend bij deze maatschappelijke ontwikkelingen heeft de opleiding ervoor gekozen om in te zetten op pedagogische competenties zoals het kunnen omgaan met *complexiteit*, uitgaan van *meerstemmigheid*, handelen vanuit *verbondenheid* en geven en nemen van *verantwoordelijkheid* van grote waarde.

Ze vormen de grondbegrippen van de ecologische pedagogiek die de opleiding kenmerkt en hebben een prominente plaats binnen de masteropleiding.

Het onderwijsconcept waarmee gewerkt wordt binnen de opleiding is 'Levend Leren'. Het sociaal-constructivisme ligt ten grondslag aan dit concept. Het Levend Leren gaat ervan uit dat leren plaats heeft in het dagelijks leven. Een lerende construeert in de opleidingscontext een eigen wereldbeeld, mensbeeld en kindbeeld en ontwikkelt zich in zijn professionele rol als ecologisch pedagoog. Het is daarbij volgens de opleiding aan de lerende de uitdaging om transparant in dialoog te zijn met zichzelf en anderen. In de masteropleiding Pedagogiek wordt de student beschouwd als educatieve partner met een eigen leerverantwoordelijkheid.

Ontwikkelingen na vorige accreditatie van de opleiding

In het najaar van 2009 heeft de laatste externe audit plaatsgevonden, waarbij de opleiding een positief oordeel heeft ontvangen. Deze beoordeling vond plaats in het oude kader waarbij de opleiding is beoordeeld op 21 facetten. Van deze facetten zijn negen facetten met een 'goed' beoordeeld. In 2013 heeft een interne audit plaatsgevonden. Vervolgens heeft de opleiding in 2016 een tussenmeting uitgevoerd. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verbeteracties uit deze onderzoeken weergegeven en de geboekte vorderingen genoteerd.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	
Advies	<i>Ondernomen acties/ bereikte resultaten</i>
Handhaaf de ecologische uitgangspunten en verbind deze nadrukkelijker met een (internationale) oriëntatie op het werk- en beroepenveld.	Binnen de opleiding wordt vanaf 2016-2017 gebruik gemaakt van de competenties master hbo-pedagoog die door het LOMP in 2016 zijn opgesteld in een nieuw landelijk opleidingsprofiel. In dit profiel is er aandacht voor de internationale oriëntatie. In 2017-2018 zijn deze competenties de basis van de leeruitkomsten die voor de drie domeinen geformuleerd zijn i.h.k.v. de pilot Flexibel Hoger Onderwijs. Daarnaast is de opleiding op zoek naar nieuwe internationale partners voor de verdere versterking van de internationale oriëntatie. De relatie met het beroepenveld is versterkt, onder meer door structureel overleg met de beroepenveldcommissie
Upgrade het sterk informele karakter van het netwerk van de opleiding -o.a. beroepenveldcommissie- voor zaken als de externe validatie van de beroepskwalificaties, zodat men niet uitsluitend hoeft te varen op het landelijk overleg.	In de afgelopen jaren is gewerkt aan meer structurele relaties met het werkveld. De beroepenveldcommissie (BVC) van IEP is versterkt (bijvoorbeeld door meer samenwerking bij onderwijsinnovatie en terugkerende kalibreersessies) en de samenstelling van de BVC is verbreed (bestrijkt nu het hele pedagogische domein). Daarnaast zijn enkele collega's betrokken bij een drietal lectoraten. Eén van de lectoren is direct verbonden aan het IEP. Hij is lid van de examencommissie, verzorgt bijeenkomsten en heeft een adviserende rol naar de opleiding o.a. middels het themateam positionering en profilering. Daarnaast zijn er ook contacten met alumni die een meer formeel karakter hebben gekregen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	
Advies	Ondernomen acties/ bereikte resultaten
De hoeveelheid beschikbare formatie in relatie tot het aantal studenten en het concept van de opleiding.	Het document 'herijking taken en taaknormeringen FMR vanaf studiejaar 2016-2017' 10 geeft de kaders voor de toekenning en beschikbare formatie.
Realiseer zo spoedig mogelijk een lectoraat voor pedagogiek rondom het thema Jeugdzorg.	Dit lectoraat – lectoraat Jeugd, onder leiding van prof. dr. Micha de Winter en dr. Saskia Wijsbroek – is gerealiseerd. Daarnaast zijn er ook korte lijntjes met overige lectoraten, zoals het lectoraat Participatie en Stedelijke Ontwikkeling (voorheen Participatie en Maatschappelijke Ontwikkeling) en het lectoraat Werken in Justitieel Kader. De hogeschoolhoofddocenten en overige docenten zijn aan deze (en andere) lectoraten verbonden.
Verbeter de kwaliteitscyclus: leg afspraken vast, voer ze uit, evalueer en verbeter en leg dat vast.	De opleiding heeft een historie om volgens de responsieve evaluatiemethode met studenten in gesprek te gaan over de kwaliteit van de opleiding. Vanaf 2016 is de draad opgepakt om dit cyclisch aan te pakken en de evaluaties vanuit pdca vorm te geven.

Standaard 3 en 4: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	
Advies	Ondernomen acties/ bereikte resultaten
Aandacht voor de toetsing door de Examencommissie (periodieke controle studiehandleidingen) en een grotere rol voor summatieve toetsing.	De examencommissie heeft in 2016-2017 naar de eindopdrachten van Leerdomein 1 gekeken en naar de opleiding teruggekoppeld. De uitkomsten worden door het team meegenomen in de bijstelling van de opdracht. Daarnaast hebben twee docenten een studiehandleiding voor het specialisatieprofiel Advies en Begeleiden vormgegeven. De summatieve toetsing heeft de afgelopen jaren vorm gekregen in de beoordelingskaders. Hoewel wij in onze opleiding veel oog hebben voor het proces van leren van de student, gaat het bij de toets altijd om een summatieve beoordeling, c.q. beoordeling van het product door de opleiders.
Het is verplicht, dat de examen- en toetscommissies prioriteiten stellen en deze vormgeven in een inzichtelijk kwaliteitsplan en activiteitenplan, mede gebaseerd op de Facultaire KIT richtlijn.	Tot recent was de toetscommissie integraal onderdeel van de examencommissie. Inmiddels is er een aparte toetscommissie, die in opdracht van de examencommissie, de taak heeft de validiteit en betrouwbaarheid van toetsen te beoordelen. De examencommissie brengt op basis van (eigen) bevindingen en recente ontwikkelingen prioriteiten aan in een jaarplan dat als opdrachtbeschrijving aan de toetscommissie fungeert. Er vindt frequent afstemming plaats tussen examencommissie en instituutsdirectie en management.
Zorg ervoor dat resultaten van toetsreviews en normvindingsoverleggen worden vastgelegd en toegankelijk zijn voor examencommissie, toetscommissie en collegiaal overleg tussen en binnen docententeams.	Binnen de teamoverleggen vinden kalibreersessies plaats. Van die sessies zijn notulen gemaakt die terug te vinden zijn op de teamsite. Daar zijn ook de verslagen te vinden van toetsreviews die vanuit het Landelijke Opleidingsoverleg Master Pedagogiek plaatsvinden. Daarnaast wordt het toetsbeleid door een deskundige (dr. R. Butter) met de HHD-er en de teamleider doorgenomen. Het advies wordt meegenomen in het verdere toetsbeleid, dat met ondersteuning van een deskundige vanuit de HU wordt herzien in het kader van de onderwijsinnovatie. Het beleid wordt aan de examencommissie voorgelegd ter accordering.

<p>Het werkveld nadrukkelijker en systematischer betrekken in de vormgeving en uitvoering van het afstuderen moet ter hand genomen worden.</p>	<p>De beroepenveldcommissie is dit jaar betrokken bij de vormgeving van het afstuderen doordat ze gezamenlijk eindproducten bekijken en beoordelen.</p>
<p>Zodra er meer alumni zijn, deze regelmatig consulteren over de aansluiting van de eindkwalificaties op de eisen van het werkveld. Hiermee betrek je alumni bij de kwaliteitszorg.</p>	<p>De werkgroep alumni verzorgt enkele malen per jaar bijeenkomsten voor alumni. Daarnaast worden zij uitgenodigd om masterclasses bij te wonen. Ook in het kader van het ontwerpen van het flexibiliseringstraject zijn er gesprekken geweest met alumni en hun input is verwerkt. Daarnaast hebben de Landelijke Alumni van de Masters Pedagogiek zich verenigd in het zgn. LAMP.</p>

Tabel 1 – Doorgevoerde verbeteringen na vorige (interne) audit

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Eindkwalificaties

De hbo-masteropleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht leidt op voor (midden- en) hogere kaderfuncties binnen het brede pedagogisch werkveld: lokale zorg voor jeugdigen en jeugd-gezondheidszorg, jeugdzorg, onderwijs, gehandicaptenzorg en private initiatieven. In het Landelijk Overleg Masteropleidingen Pedagogiek (LOMP) wordt het nieuwe opleidingsprofiel ontwikkeld en gevalideerd. De opleiding werkt aan een verdere expliciete verbinding met de landelijke competenties. Daarnaast zijn de eindkwalificaties van hbo-masterniveau doordat zij zich verhouden tot de Dublin Descriptoren en sluiten de eindkwalificaties aan op de actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied.

De masteropleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht hanteert de volgende zeven eindkwalificaties:

1. Besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid;
2. Onafhankelijke oordeelsvorming;
3. Effectief functioneren in een arbeidsomgeving;
4. Uitvoering van toepassing van kennis gericht onderzoek, mede met behulp van kennis voortkomend uit praktijkgericht onderzoek;
5. Zelfstandig kennis kunnen verwerven op het pedagogische terrein en kunnen overdragen;
6. Methodische verantwoording en gedisciplineerd werken;
7. Leidinggeven aan projecten waarin complexe problemen worden opgelost of worden geïmplementeerd.

Kijkend naar de eindkwalificaties dan acteert de opleiding in het daarbij passende domein en hanteert zij daarvoor de juiste titulatuur. Na het succesvol afronden van de opleiding beschikken studenten over de graad 'Master of Education'.

Profilering

De opleiding profileert zich op het ecologische gedachtegoed. Een ecologisch pedagoog beschouwt de wereld als een netwerk van verschijnselen, die onderling afhankelijk en fundamenteel met elkaar verbonden zijn. De grondbegrippen die de opleiding hierbij gebruikt zijn *complexiteit*, uitgaan van *meerstemmigheid*, handelen vanuit *verbondenheid* en *geven en nemen van verantwoordelijkheid*. De opleiding geeft vanuit deze waarden de landelijke competenties kleur. Het auditpanel constateert dat de ecologische visie bij alle gremia ingebed is. De alumni en het werkveld herkennen het thema en de opleiding draagt de ecologische visie consequent uit door de eigen invulling van het landelijk profiel. Het auditpanel raadt de opleiding aan zelfs nog een stap verder te gaan en het 'unieke' ecologische aspect nog steviger in de markt te zetten

Onderzoek en Innovatie

Passend binnen de ecologische visie, hanteert de opleiding onderzoeksmethodologieën waarin de student aandacht heeft voor meerstemmigheid, het “kleine verhaal binnen de grote verhalen”, en in (directe) verbinding is met de verschillende betrokkenen in het onderzoek. De aard van het onderzoek is vooral kwalitatief en komt o.a. terug in de eindkwalificatie “Uitvoering van toepassing van kennis gericht onderzoek, mede met behulp van kennis voortkomend uit praktijkgericht onderzoek”. De opleiding onderhoudt een nauwe samenwerking met het lectoraat Jeugd van lectoren Saskia Wijsbroek en Micha de Winter en het lectoraat Participatie en Stedelijke Ontwikkeling van lector Nico de Vos. Daarnaast doen veel docenten onderzoek binnen deze of andere lectoraten bij Hogeschool Utrecht of andere hogescholen en is er samenwerking met de Universiteit voor Humanistiek op het gebied van onderzoek.

Internationalisering

De opleiding wil wereldburgers opleiden die in en buiten Nederland constructief kunnen omgaan met interculturaliteit. De internationale oriëntatie van de opleiding komt vooral tot uitdrukking in de gebruikte literatuur en onderzoek in het buitenland of ‘intercultureel onderzoek’ at home. De ontwikkeling van de internationale oriëntatie van de opleiding verloopt vooral via aansluiting bij de initiatieven van het LOMP, waar de internationale context van het opleidingsprofiel op de agenda staat.

De opleiding wil de internationale oriëntatie meer vorm geven. Het auditpanel vindt interculturaliteit een mooie vertaling van internationalisering voor deze opleiding, maar is ook van mening dat de opleiding internationalisering nog explicieter mag benoemen in de beoogde eindkwalificaties waar dit overigens nu al deels impliciet aanwezig is.

Validering

De opleiding is vertegenwoordigd in het LOMP, waar de validering van het landelijk opleidingsprofiel via afstemming en erkenning met het beroepenveld plaatsvindt. Daarnaast vindt er een afstemming met het beroepenveld op regionaal niveau plaats. Zo is er vier keer per jaar een bijeenkomst met de beroepenveldcommissie om met elkaar te spreken over de ontwikkelingen in het beroepenveld en de aansluiting met de opleiding. Verder benut de opleiding de studenten en alumni die werkzaam zijn in het beroepenveld om een goede aansluiting te realiseren.

Uit de gesprekken blijkt dat de beroepenveldcommissie nauw betrokken is bij het actualiseren en evalueren van de opleiding. Het werkveld geeft aan dat de opleiding aansluit bij de behoefte en gevraagde competenties vanuit het werkveld. Het auditpanel constateert dat de opleiding op verschillende manieren contact onderhoudt met vertegenwoordigers vanuit het werkveld, waarbij zij o.a. spreekt over de eisen gesteld aan de afgestudeerden en de ontwikkelingen in het werkveld.

Weging en Oordeel

Oordeel: goed

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding voldoen aan de vereiste basiskwaliteit, omdat de opleiding zich in de uitwerking ervan gebaseerd heeft op het landelijk profiel en nauw aangesloten is bij het valideren en vaststellen van het nieuwe profiel. De eindkwalificaties voldoen aan de eisen die het werkveld aan afgestudeerden stelt. Daarenboven heeft de opleiding haar profiel op voorbeeldige wijze uitgewerkt. De opleiding heeft een duidelijke eigen kleur door de focus die zij legt op de ecologische pedagogiek.

De opleiding sluit goed aan bij de veranderingen in het werkveld en onderhoudt nauwe contacten met het werkveld over de eindkwalificaties van de opleiding.

Hoewel internationalisering nog explicieter gestalte mag krijgen in de opleiding, is het zeker al wel aanwezig.

Met name de sterke elementen, naast het feit dat de eigen vertaling van interculturaliteit als invulling van internationalisering duidelijk in het verlengde van ligt van de uitgangspunten van de opleiding, maken dat het panel tot een 'goed' als beoordeling komt.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

Programma

Competenties in het programma

De opleiding heeft het onderwijs vormgegeven als samenhangende eenheden van leeruitkomsten waarbinnen de competenties gericht naar voren komen. De opleiding werkt met een leerlandschap waarbij de kaders zijn aangegeven, maar waarbinnen studenten in dialoog met medestudenten, coaches (docenten) en het werkveld professionele invulling geven aan de onderdelen van de eindkwalificaties. De student verwerft in samenhang kennis, vaardigheden en houdingsaspecten doordat leermomenten – op de opleiding, in de beroepspraktijk en daarbuiten - met elkaar in verbinding zijn en worden gebracht. Het programma is inhoudelijk een dekkende vertaling van de beoogde eindkwalificaties.

De opleiding werkt met leerteams waarbinnen studenten en coaches elkaar regelmatig ontmoeten. In het leerteam wisselen studenten ervaringen uit en ontdekken ze hoe verschillend er aangekeken kan worden tegen de pedagogische complexiteit van alledag. Het eerste jaar werkt met vaste leerteams die gericht zijn op internaliseren (verwerken), vat krijgen op het leerlandschap en ontwikkelen van een kritische houding. In het tweede jaar gaan studenten uit elkaar en vormen, afhankelijk van hun leerroute, nieuwe leerteams met een nieuwe coach. Vanaf leerjaar twee wordt het leerteam het 'basis' leerteam genoemd. Het leerteam en de coach komen vijf keer per jaar samen. De leerteams bestaan uit zo'n tien studenten. De leerteams zijn een uitwerking van het gepersonaliseerd leren. Het auditpanel begreep van de studenten dat het leren in leerteams en de inrichting van het leerlandschap als positief ervaren wordt.

Opzet en inhoud van het programma

De opleiding bestaat uit twee studie jaren. Het eerste leerjaar (45 EC) bestaat uit drie leerdomeinen van 15 EC:

- LDO1: de pedagoog als persoon en professional
- LDO2: de pedagoog als reflecterend professional
- LDO3: de pedagoog als onderzoekend professional

Het tweede leerjaar (45 EC) bestaat uit:

- Een specialisatie van 20 EC (Advies en begeleiding, Zorg en begeleiding, Management en beleid, Opleiden en begeleiden en de Algemene variant)
- Een praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek van 20 EC
- Een eindportfolio (5 EC)

In het leerlandschap van de opleiding zijn de competenties vertaald in vijf ontwikkellijnen die de opleiding in diverse beroepsopdrachten toetst:

1. Onderzoekend vermogen
2. Theoretisch vermogen
3. Creatief vermogen
4. Verbindend vermogen
5. Leidinggevend vermogen

Iedere ontwikkellijn kent een duidelijke opbouw. Binnen de onderzoekslijn bijvoorbeeld, doen studenten binnen ieder leerdomein in het eerste jaar een leeronderzoek en is er op onderdelen aandacht voor het uitvoeren van kwalitatief onderzoek (bijvoorbeeld interviewen, diverse methoden van onderzoek, wetenschappelijk schrijven).

Het programma biedt een theoretische ondergrond (wetenschappelijk, maatschappelijk, filosofisch), die gericht is op conceptueel denken en het verbinden van pedagogische dilemma's met de beroepsomgeving. Daarnaast is er aandacht voor houding en vaardigheden (reflecteren, oordeelsvorming, ethische afwegingen maken, mondelinge en schriftelijke communicatie). In de eindportfolio tonen de studenten aan dat ze over alle competenties beschikken. In elk van de studieonderdelen verwoorden de studenten hun leerontwikkeling ten opzichte van de eindkwalificaties. Gedurende de twee jaar van de studie wordt zo integraal en in een toenemende mate van complexiteit gewerkt aan het beoogde eindniveau.

In de opleiding is er veel aandacht voor reflectie en een onderzoekende houding, hetgeen soms de suggestie wekt dat het pedagogisch handelen zelf minder aandacht krijgt. Het auditpanel raadt de opleiding aan om het pedagogisch handelen nog meer aandacht te geven in de onderwijsvisie en in de onderwijspraktijk en dan vooral gericht op de complexiteit van het handelen. In de eindproducten zien we veel aandacht voor het werken met diversiteit en enigszins het manifesteren van meerstemmigheid. De gebruikte onderzoeksmethodologieën zijn geavanceerd en masterwaardig. De eindproducten blijven achter bij de gestelde ambities van de opleiding op het punt van het handelen in complexe omgevingen en het rapporteren daarover. De scheiding tussen het handelen en het onderzoeken komt mede door een scheiding tussen specialisatieprofiel en thesis die beter uitgewerkt zou kunnen worden. Een suggestie is om het handelen op te nemen in de thesis en het specialisatieprofiel te richten puur op het verwoorden van het ambacht en de plaatsing van het eigen ambacht in relatie tot bestaande tradities.

Praktijkleren, projecten en stage

Gezien de aard van de opleiding (deeltijd) geldt dat praktijkleren voorop staat. De studenten leren hun competenties te ontwikkelen in de praktijk. De opleiding vraagt dan ook van de studenten dat zij toegang hebben tot de pedagogische of daaraan verwante sector. Studenten oefenen bijvoorbeeld in het tweede leerjaar in diverse rollen op veranderingsprocessen in hun eigen werkcontext.

Het panel begreep tijdens de auditgesprekken dat de inhoud van het onderwijs goed aansluit bij de behoefte van het werkveld.

Internationale dimensie

Studenten komen in leerdomein 2 in aanraking met Interculturele Pedagogiek en hebben daarnaast de mogelijkheid om studiereizen te maken. De opleiding maakt gebruik van internationale literatuur. Het auditpanel vindt dat de internationale component (o.a. literatuur) sterker in het programma terug mag komen. Overigens vindt het panel de uitwerking van internationalisering in Interculturele Pedagogiek een goed initiatief en raadt het de opleiding dan ook aan hier nog sterker op in te zetten.

Toelating en doorstroom

De studenten gaven aan dat zij een hoge studiedruk ervaren, vooral in het tweede studiejaar. De 90 ECTS die het deeltijdprogramma beslaat vraagt veel van de studenten in twee studiejaar, waarmee de studeerbaarheid van het programma in het geding komt. De studenten gaven aan dat de balans tussen jaar 1 en jaar 2 verbeterd zou kunnen worden. In het tweede jaar starten de studenten zowel met de specialisatie als met het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek. Het auditpanel adviseert de opleiding deze opbouw in overweging te nemen. Overigens begreep het panel dat dit aandachtspunt ook op de agenda staat bij de opleiding en dat de opleiding de studenten hier goed over informeert tijdens de intake.

Tevredenheid studenten, alumni en werkveld over het programma

Uit de evaluaties en gesprekken tijdens de audit is gebleken, dat de studenten, alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld tevreden zijn over het programma. Studenten waren positief over de aansluiting van het programma bij hun werkzaamheden, de deskundigheid van de docenten en het leren handelen vanuit - voor de alumni en studenten - belangrijke waarden. Werkveldvertegenwoordigers noemden o.a. de kritische houding en de niveauverhoging binnen de organisatie als sterke punten van de studenten.

Docenten

Het auditpanel trof een gekwalificeerd, bevlogen, hecht en betrokken team aan. De docenten van de opleiding zijn coaches. Dit is in lijn met de ecologische didactiek die de docenten hanteren. De studenten gaven aan dat de docenten goed benaderbaar zijn en dat zij luisteren naar de feedback van de studenten. De studenten zagen het team als 'rolmodel'.

De professionalisering van het personeel krijgt veel aandacht. Zo is het halen van de BKE voor 2020 verplicht, hebben alle coaches een mastertitel, is een aantal coaches gepromoveerd of bezig met een promotieonderzoek en volgen de coaches relevante cursussen. Het auditpanel begreep dat de docenten ook een traject met een externe toetsexpert hebben gevolgd om zo de kwaliteit van het toetsen en beoordelen te verhogen. Het team voert geregeld de discussie over de visie op en de betekenis van de ecologische pedagogiek, wat het panel aanmoedigt en merkte in het gezamenlijk uitdragen van de visie.

Het panel begreep van de docenten dat zij de werkdruk als vrij hoog ervaren en dat dit vooral samenhangt met het vele geven van feedback door het formatieve karakter van toetsen. Het panel adviseert de opleiding om het veelvuldige formatieve toetsen nog eens onder de loep te nemen.

Voorzieningen

De opleiding is vijf jaar geleden naar de locatie in Amersfoort verhuisd. Alle opleidingen van het Instituut voor Ecologische Pedagogiek zijn gevestigd in dit gebouw dat voorziet in prima voorzieningen voor de leerteams.

De informatievoorziening die via de digitale studentinformatiesystemen Osiris, Sharepoint en HUBl beschikbaar is voor docenten en studenten, is naar wens. Het auditpanel heeft een presentatie gehad over de nieuwe leeromgeving die de opleiding in gaat zetten en die passend is bij het leerlandschap van de opleiding. Het auditpanel was hier enthousiast over.

De studiebegeleiding van de studenten vindt plaats in de leerteams. De coaches bewaken de voortgang van de studenten. Het auditpanel heeft de notulen van twee bijeenkomsten van de instituutbrede opleidingscommissie (GOC) ingezien. Uit deze notulen blijkt dat de GOC met de Zelfevaluatie heeft meegelezen en haar ideeën over de opleiding heeft kunnen meegeven.

Weging en Oordeel

Oordeel: goed

De opleiding heeft het onderwijs vormgegeven als samenhangende eenheden van leeruitkomsten waarbinnen de competenties gericht naar voren komen. Het programma is inhoudelijk een dekkende vertaling van de beoogde eindkwalificaties.

Het auditpanel begreep van de studenten dat het leren in leerteams en de inrichting van het leerlandschap als positief ervaren wordt. Daarnaast sluit het programma goed aan bij de beroepspraktijk. Het panel trof een goed gekwalificeerd, bevlogen, hecht en betrokken team aan, waarbij studenten de coaches als 'rolmodel' zagen. De kwaliteit van de voorzieningen stelt de studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te halen en het panel was enthousiast over de nieuwe inrichting van het leerlandschap. Daarnaast vindt het panel de studiedruk een aandachtspunt. Ondanks de ontwikkelpunten, vindt het panel dat de sterke punten van de opleiding zwaarder wegen. Het panel beoordeelt standaard 2 dan ook als 'goed'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Het toetsbeleid van de opleiding wordt op instituutniveau bepaald. Binnen het instituut zijn de toetsprogramma's en toetspraktijk niet alleen vormgegeven binnen de kaders van de Wet op het Hoger Onderwijs en van Hogeschool Utrecht, maar ook vanuit de visie op het onderwijs en het beroep van de ecologische pedagogiek.

Het panel vindt op basis van de selectie van toetsen die het heeft ingezien, dat de toetsen van voldoende niveau zijn. Daarnaast zijn ook de studenten tevreden over de toetsing. In het auditgesprek geven zij aan dat de toetsing goed aansluit bij de beroepspraktijk, al zijn ze minder positief over het veelvuldig reflecteren. De opleiding is op dit moment aan het inventariseren hoe er meer variatie in de toetsing kan worden gebracht. Nu bestaat dit uitsluitend uit verslag en reflectie. Het auditpanel is van mening dat het belangrijk is dat hier een ruimer aanbod aan toetsvormen aan wordt toegevoegd, gezien het feit dat het panel met name schrijfopdrachten zag. Ook de consistentie in verantwoording en motivering van de score binnen de toetsmatrizen verdient aandacht.

De opleiding werkt met zowel formatieve als summatieve toetsing. In de eerste fase werkt de opleiding vooral vanuit formatieve toetsing. In overleg met het leerteam, coach en actoren uit de eigen werkcontext maakt de student een plan van aanpak voor een onderdeel van het leerlandschap (een leerdomein, specialisatie of een onderzoek). Daarna voert de student het plan van aanpak uit en ontvangt feedback van medestudenten, coach en het werkveld. Tot slot voegt de student alle (deel)producten en/of 'onderzoek in ontwikkeling' samen, schrijft een reflectieverslag en presenteert zijn eindproduct (domein, specialisatie of Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek). De uiteindelijke summatieve beoordeling van beroepsproducten, onderzoeken, projecten en andere bewijsmaterialen vindt plaats op basis van beoordelingscriteria die ontleend zijn aan de Dublin-descriptoren voor het masterniveau (eindkwalificaties). Het auditpanel is van mening dat de opleiding minder formatief zou moeten toetsen. Dit niet alleen vanwege de werkdruk die dit oplevert bij docenten, maar de formatieve toetsing is ook te zeer gericht op onderdelen en daagt studenten daardoor niet uit om een eigen integratieve ontwikkeling ter hand te nemen, die juist past binnen het gestelde leerlandschap.

Borging validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

De opleiding vindt het – in het verlengde van haar ecologische visie – van belang dat er sprake is van multidimensionaliteit in het toetsbeleid. Concreet doelt de opleiding hiermee op de inzet van verschillende beoordelaars, die vanuit verschillende perspectieven en met verschillende stemmen uiteindelijk zullen leiden tot een 'overall oordeel', waarin mogelijke probleembronnen die het oordeel aantasten uitgeschakeld zijn. De opleiding borgt hiermee de betrouwbaarheid van het toetsbeleid. De validiteit van het toetsbeleid heeft de opleiding verwoord in de relatie tussen de beoogde leerresultaten en de onderliggende criteria. De opleiding heeft deze relatie helder vastgelegd in rubrics, die zijn opgesteld voor alle studieonderdelen. Daarnaast moeten studenten altijd meerdere bewijsmaterialen aandragen voor elke eindkwalificatie.

Toetsen worden periodiek gecheckt aan de hand van een checklist waarbij gekeken wordt naar het toetsprogramma en de beoordeling (criteria, cesuur, vier-ogen). Intervisie over de beoordelingen vindt plaats in het coachoverleg. Daar zijn opdrachtformulering, duidelijkheid en eenheid in beoordeling regelmatig onderwerp van gesprek en worden waar nodig aanpassingen gemaakt.

De opleiding heeft een aantal verbeteracties in gang gezet om de validiteit en betrouwbaarheid van het toetsen te vergroten.

De rubrics worden herzien in de zin dat ze nog eenduidiger te hanteren zijn. Hiertoe heeft de opleiding een externe toetsexpert aangetrokken die de coaches zal ondersteunen in dit verbetertraject. Daarnaast heeft de opleiding structureel kalibreersessies ingepland om eenstemmigheid en duidelijkheid te krijgen in de waardering van verschillende niveaus. Verder besteedt de opleiding aandacht aan het verantwoorden van de beoordelingen op de beoordelingsformulieren.

Examen- en toetscommissie

De opleiding kent een instituutsbrede examencommissie. De examencommissie voldoet aan de kwaliteitseisen die de WHW stelt en hanteert de Onderwijs- en examenregeling (OER) bij het uitvoeren van haar taken; daarbij baseert ze zich op de Handreiking Examencommissies van de Vereniging Hogescholen. De examencommissie verstrekt jaarlijks een verslag over haar werkzaamheden aan het instellingsbestuur. De examencommissie heeft daarnaast gesprekken met het opleidingsmanagement. In de afstemmingsoverleggen spreken zij onder andere over de beoordelingsformulieren en de bijbehorende rubrics en het herzien van het toetsbeleid. Daarnaast zorgt de examencommissie ervoor dat toetsen steekproefsgewijs door externen worden beoordeeld. Ook is er een check gedaan op het Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek door de Examencommissie.

De examencommissie heeft de taken van de toetscommissie overgenomen. Vanuit deze rol bekijkt de examencommissie jaarlijks een aantal toetsen en beoordeelt deze aan de hand van de vooropgestelde checklist. Daarnaast neemt zij ook de toetsing van de diverse onderwijsseenheden onder de loep.

Conform het Hogeschoolbeleid moeten alle docenten in 2020 over de BKE beschikken. De leden van de examencommissie en de toetsexperts worden daarnaast gefaciliteerd om de training Senior Kwalificatie Examinering (SKE) te volgen.

Het auditpanel herkent ook de verbeteracties die de opleiding in gang gezet heeft op aanraden van de examencommissie en ondersteunt deze. Dit geeft het auditpanel vertrouwen dat de examencommissie goed zicht heeft op de aandachtspunten in het systeem van toetsen en beoordelen van de opleiding.

Afstuderen

De afstudeereenheid bestaat uit het uitvoeren van een Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek. Het onderzoek heeft meerdere toetsonderdelen:

- Het proposal (voorwaardelijk);
- Het onderzoeksverslag en het reflectieverslag. Beide verslagen worden door de eerste en tweede beoordelaar onafhankelijk van elkaar beoordeeld en beide oordelen monden uit in een gezamenlijk eindcijfer;
- Een presentatie van het onderzoek

In het Praktijkgericht Wetenschappelijke Onderzoek worden de eindkwalificaties 2, 4, 5 en 6 op eindniveau getoetst. De eindkwalificaties 1, 3 en 7 worden op eindniveau getoetst in de onderwijsseenheid specialisatie. Binnen de specialisatieprofielen staat de professionele pedagogische rolname in een veranderingstraject binnen een complexe werkcontext centraal.

Het project dient zowel actueel als pedagogisch en maatschappelijk relevant te zijn en vanuit ecologisch perspectief benaderd te worden. De student brengt een veranderingsproces op gang met meerdere betrokkenen, vanuit meerdere perspectieven en speelt daarin een leidende dan wel aanjagende rol. Beoogd wordt dat de student met zijn/haar manier van (bege)leiden merkbaar bijdraagt aan een veranderingsproces in de complexe context van het pedagogisch werkveld. Hiermee krijgt de student zicht op de eigen pedagogische professionaliteit vanuit ecologisch perspectief. Ten slotte schrijft de student een eindessay en maakt hij een eindportfolio ter afsluiting van de opleiding.

De examinatoren beoordelen elk eindproduct met een beoordelingsformulier en bijbehorende rubrics. De studenten geven aan dat de afstudeerhandleiding helder en overzichtelijk is en dat zij weten waar de stukken aan dienen te voldoen. De opleiding werkt aan een verdere verbetering van de rubrics, om de examinatoren methodologisch beter te equiperen de eindwerken te beoordelen en de begeleiders meer houvast te geven.

Bij de beoordeling van elk eindassessment zijn altijd twee beoordelaars betrokken. De eerste beoordelaar beoordeelt het eindproduct (inclusief de deelproducten) en het reflectieverslag. Dit is de leerteamcoach. Er is een apart beoordelingsformulier voor de leerdomeinen 1 t/ 3, voor de specialisatie en voor het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek. De criteria die daarbij gehanteerd worden zijn afgeleid van enerzijds de eindkwalificaties en anderzijds van de generieke leerdoelen van de betreffende studieonderdelen. De tweede beoordelaar concentreert zich op de (onderzoeks)opzet, de velden van communicatie, maar ook op zaken als eindreflectie en APA-normen. Bij de presentaties door de studenten van Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek worden vertegenwoordigers van het werkveld betrokken. Om de kwaliteit van het beoordelen te borgen vindt er kalibratie plaats tussen de betrokken eerste- en tweede beoordelaar. Daarbij streeft de opleiding naar zoveel mogelijk verschillende samenstellingen van eerste- en tweede beoordelaars.

De Beroepenveldcommissie heeft een kalibreersessie gehouden gericht op het Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek. Hierbij is gelet op cesuur (het gerealiseerde masterniveau), pedagogisch ecologisch gedachtegoed en onderzoeksvaardigheden. Daarnaast hebben de masteropleidingen afgesproken dat zij binnen het Landelijk Overleg Masteropleidingen Pedagogiek jaarlijks een reviewronde van afstudeerproducten organiseren. Sinds enkele jaren bekijken de opleidingen elkaars afstudeerproducten. Het doel hiervan is zicht te krijgen op het soort afstudeerproducten, kennismaken met elkaars producten en de wijze van beoordelen en gehanteerde criteria.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

De opleiding toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke wijze. De opleiding hanteert een toetsplan en toetsmatrijzen waaruit blijkt dat zij alle competenties, kennis en vaardigheden toetst. De verantwoording en motivering van de score binnen de toetsmatrijzen gebeurt echter niet consistent over alle toetsen en eindwerken heen. Weliswaar is de summatieve toets vooraf gegaan door een formatieve toets waarin feedback staat gegeven, maar dat neemt niet weg dat ook de score verantwoord dient te worden. Het panel vindt de toetsen van voldoende niveau, al kan de opleiding een grotere diversiteit aan toetsvormen inzetten. Ook vindt het panel dat de opleiding de vele formatieve toetsen gericht op onderdelen moet heroverwegen, om de integratieve ontwikkeling van het ambacht van de deelnemers door middel van formatieve evaluaties te bevorderen. De borging van het systeem gebeurt consequent en de examencommissie beschikt over voldoende expertise om haar rol te vervullen. Het auditpanel waardeert en ondersteunt de ingezette verbeteracties van de examencommissie en de opleiding.

De positieve punten afwegend tegen de gewenste verbeteracties (verantwoording summatieve toetsen; diversiteit toetsvormen en/of integraliteit toetsvormen; borging beoordeling summatieve toetsen; relatieve aandeel formatieve toetsen), komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 3.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Studenten werken tijdens de gehele master aan het verwerven van de beoogde leerresultaten door het competentiegerichte onderwijs, waarbij de complexiteit steeds meer toeneemt. In het Praktijkgericht Wetenschappelijke Onderzoek en de specialisatie toetst de opleiding de beoogde leerresultaten op eindniveau.

Het panel heeft een gestratificeerde steekproef van vijftien eindwerken bekeken van studenten die in 2014-2015 en 2015-2016 zijn afgestudeerd. Uit de bekeken eindwerken constateert het panel dat het niveau van de afgestudeerden over de gehele linie beantwoordt aan het niveau dat van een hbo-master mag worden verwacht. Het panel vond de beoordeling wat aan de hoge kant, maar vond alle eindwerken van voldoende niveau.

De onderwerpen in de eindproducten acht het panel zeer relevant voor het werkveld. Het panel vond dat het ecologische perspectief en de kernwaarden goed zichtbaar zijn in de thematieken van de eindwerken, dat de APA-richtlijnen consequent worden nageleefd en dat de studenten op kritische wijze het onderzoek uitvoeren.

Het auditpanel zag ook een aantal ontwikkelpunten. Het handelingsgerichte aspect van de pedagogiek zag het panel terug in de specialisatieverslagen terwijl dat minder nadrukkelijk naar voren kwam in de onderwijsvisie. Het auditpanel wil de opleiding meegeven daar nog meer aandacht aan te besteden, gezien de relevantie voor de beroepspraktijk. Nu zag het panel vooral interviews en vragenlijsten als onderzoeksmethodes, waar het panel een grotere diversiteit aan onderzoeksmethoden van belang acht, zoals bijvoorbeeld observaties. In het verlengde hiervan vindt het panel ook dat de opleiding de koppeling tussen het Praktijkgericht Wetenschappelijke Onderzoek en de specialisatie verder kan verdiepen, met een verdere focus op het handelingsgerichte aspect. Ook vindt het panel dat de gebruikte theorie en literatuur meer in internationaal perspectief geplaatst kunnen worden. Daarnaast, worden studenten niet uitgedaagd om een commentaar te leveren op de bestaande literatuur in het vakgebied vanuit hun bevindingen. Het kritische perspectief dat de opleiding belichaamt mag ook aangewend worden om het veld zelf te beschouwen.

Functioneren alumni in het werkveld

Uit evaluaties en gesprekken tijdens de audit met alumni en vertegenwoordigers uit het werkveld, is gebleken dat de afgestudeerden op het gewenste niveau aan de slag kunnen. De studenten zijn al werkzaam in de beroepspraktijk. Van vertegenwoordigers uit het werkveld begreep het panel dat de afgestudeerden zorgen voor een verbeterings- en professionaliseringslag in de organisaties waarvoor zij werkzaam zijn. Het werkveld is met name te spreken over de kritische houding die de studenten aannemen en het reflectief vermogen. Het panel constateert op basis van de gesprekken en de documentatie dat de opleiding constant bezig is om de vraag vanuit het werkveld te vertalen naar het eindniveau van de studenten en de consequenties hiervan voor de set eindkwalificaties. De alumni gaven aan dat de opleiding nog proactiever mag zijn in het betrokken houden van de alumni bij de opleiding.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

Uit de bestudeerde eindwerken constateert het panel dat het niveau van de afgestudeerden over de gehele linie beantwoordt aan het niveau dat van een hbo-master mag worden verwacht. Het panel vindt dat o.a. de aansluiting met de beroepspraktijk overtuigend is en dat het ecologische perspectief en de kernwaarden goed zichtbaar zijn in de thematieken van de eindwerken. Het auditpanel heeft een aantal ontwikkelpunten gezien: van de scheiding van handelen en onderzoeken naar de integratie van handelingsgericht onderzoek, van (een sensitiviteit op) meerstemmigheid naar een begrip van complexiteit, van het toepassen van academische concepten naar bijdragen aan het academisch debat, van het plaatsen van gebruikte theorie en literatuur in de Nederlandse context naar een meer internationaal perspectief.

Op basis van de eindwerken, de evaluaties en de gesprekken tijdens de audit, heeft het auditpanel geconstateerd dat de afgestudeerden op het gewenste niveau aan de slag kunnen en bijdragen aan een verbeterings- en professionaliseringslag binnen de organisatie waarvoor zij werkzaam zijn.

Het auditpanel vindt dat de realisatie van de eindwerken van de opleidingen weliswaar boven het basisniveau uitstijgt, maar komt door de hierboven genoemde ontwikkelpunten waarvan het panel vindt dat die in de afweging van het oordeel zeker mee dienen te wegen, tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het team van zeer gemotiveerde docenten zorgt er met het sterk op de beroepspraktijk gerichte en goed gefaciliteerde programma voor dat de studenten zich kunnen ontwikkelen tot ecologische pedagoog. Het panel trof een opleiding aan die haar visie uitdraagt in heel het programma en waar vertegenwoordigers van het werkveld positief over zijn.

Het auditpanel beoordeelt de standaarden 1 met betrekking tot de eindkwalificaties, 2 met betrekking tot de inhoud en de vormgeving van het programma, het personeel en de voorzieningen met een 'goed' en standaard 3 met betrekking tot de toetsing en 4 met betrekking tot het gerealiseerde niveau met een 'voldoende'.

Op grond van bovenstaande oordelen acht het auditpanel – mede gelet op de beslisregels van de NVAO– een algemeen oordeel 'voldoende' op zijn plaats.

6. AANBEVELINGEN

- Het auditpanel raadt de opleiding aan de ecologische visie nog sterker in te zetten als profileringsinstrument naar aankomende studenten.
- Het auditpanel raadt de opleiding aan om het pedagogisch handelen nog meer aandacht te geven en dan vooral gericht op de complexiteit van dit handelen.
- Het auditpanel adviseert de opleiding de vertaling van internationalisering in Interculturele Pedagogiek verder uit te werken en daarbij ook de diverse internationale perspectieven hierop mee te nemen.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Utrecht hbo-masteropleiding Pedagogiek deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Goed
Standaard 3. Toetsing	Voldoende
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende
Algemeen eindoordeel	Voldoende

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo- masteropleiding Pedagogiek – Hogeschool Utrecht – 11 oktober 2017

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van September 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleiding.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel heeft kennis genomen van het studenten hoofdstuk in het Zelfevaluatie rapport en hoe deze tot stand is gekomen.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde leerresultaten worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding(en) voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en dual), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden 'onvoldoende'. , 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie (indien een opleidingscommissie vereist is)
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bekeken²:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	1558267	Deeltijd
2	1618892	Deeltijd
3	1647307	Deeltijd
4	1633036	Deeltijd
5	1540700	Deeltijd
6	1648106	Deeltijd
7	6922546	Deeltijd
8	1649352	Deeltijd
9	1065407	Deeltijd
10	1523433	Deeltijd
11	1671015	Deeltijd
12	1661855	Deeltijd
13	1652024	Deeltijd
14	1662864	Deeltijd
15	1669610	Deeltijd

² Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	HBO Master Pedagogiek
----------------------	-----------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Naam	Rol	Deskundigheden						
		Vakinhoud	Onderwijs	Toetsing	Internationaal	Werkveld	Visitatie	Studentgebonden
Willem van Raaijen	Voorzitter		x		x		x	
Wiel Veugelers	Lid	x	x	x	x	x	x	
René Brohm	Lid	x	x	x	x	x		
Nilab Azimi	Student-lid							x
Ellen Andela	Secretaris							

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
De heer drs. W.G. van Raaijen	De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties in het hoger onderwijs.
De heer prof. dr. W. Veugelers	De heer Veugelers is als hoogleraar Educatie en bijzonder hoogleraar Humanistisch Vormingsonderwijs verbonden aan de Universiteit voor Humanistiek.
De heer dr. René Brohm	De heer Brohm is eigenaar van onderzoeksbureau 'De nieuwe kleren van de wolf' en kerndocent binnen de hbo-masteropleiding Begeleidingskunde bij de Hogeschool Rotterdam.
Mevrouw N. Azimi	Mevrouw Azimi is studente aan de Hogeschool van Amsterdam en lid van de Opleidingscommissie.

Mevrouw E. Andela MA	NVAO getraind secretaris
----------------------	--------------------------

Op 26 september 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht, onder het nummer 005911.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl